

Verkenning Brussel

Nota voor:	Algemeen Bestuur
Zaaknummer:	0000841303
Datum:	13 november 2025
Agendapunt:	5
Onderwerp:	Verkenning Brussel
Opsteller:	Ineke Lijnema
Portefeuillehouder:	Ron König
Bijlagen:	5.2 Advies Regionaal handelingsperspectief in Brussel

Kernvoorstel

Het algemeen bestuur besluit:

1. Kennis te nemen van bijgevoegd advies 'Regionaal handelingsperspectief in Brussel'.
2. In te stemmen met de verdere uitwerking van het voorstel 'kwartiermaken in Brussel' en dit in het AB van 17 december 2025 ter besluitvorming voor te leggen, met als doel vanaf 1 januari 2026 vertegenwoordigd te zijn in Brussel.

1. Aanleiding

In het afgelopen jaar heeft het algemeen bestuur regelmatig de wens uitgesproken om actiever op te trekken richting Europa (Brussel). Daarnaast vinden er op bestuurlijk niveau gesprekken plaats met de regio's Zwolle, Achterhoek en de Twente Board om te verkennen hoe de samenwerking tussen de regio's versterkt kan worden.

Onderzoek handelingsperspectief Brussel

Op 9 mei jl. is in Zwolle met de regio's afgesproken te verkennen of we gezamenlijk op kunnen trekken wat betreft onze vertegenwoordiging in Brussel. Regio Stedendriehoek heeft daarom begin juli het voortouw genomen om een korte verkenning uit te laten voeren naar kansen in Brussel. Allereerst omdat we de wens al eerder hadden om onze aanwezigheid in Brussel nieuw leven in te blazen en ten tweede om de praktische reden dat de regio's Achterhoek en Zwolle met een directeurswissel te maken hadden.

De opdracht is uitgezet aan de hand van een aantal concrete vragen naar bijvoorbeeld kansrijke Europese netwerken, regio's, programma's/fondsen en beleid. In de opdracht is de samenwerking met de andere regio's (en de Euregio) expliciet meegegeven.

Regio Stedendriehoek al actief in Europa

Gelijktijdig met het onderzoek doen we ook veldwerk om op die manier nog meer beeld te krijgen van ons handelingsperspectief:

- Als Regio Stedendriehoek waren we in september aanwezig tijdens de **EU Urban Mobility Days** in Vilnius waar bleek dat veel Nederlandse steden en regio's ons nog onvoldoende kennen. Voor het ministerie IenW is het goed om te weten dat er ook steden en regio's buiten de Randstad bestaan die interessante proposities hebben. De Stedendriehoek is geïntroduceerd bij verschillende internationale netwerken met een aantal uitnodigingen tot gevolg, onder andere bij het NSBC Forum op 17 november a.s. in Brussel.
- Als Regio Stedendriehoek zijn we, samen met een delegatie uit Apeldoorn en Deventer, begin november aanwezig op de **Smart City Expo** in Barcelona waar we onze regio presenteren als *urban platform* voor datagedreven gebiedsontwikkeling. Een uitgelezen kans voor ons om alvast te oefenen met het Europees verder brengen van een van onze innovatieclusters: hoe pakken we dit aan, welke kansen liggen er, en ook: wat betekent dit voor ons 'in huis'.
- Het veldwerk vond ook plaats tijdens de afgelopen **EWRC** waar we in het programma verschillende onderdelen samen organiseerden met de regio's Zwolle en Achterhoek (en overigens ook de GMR) en in de verschillende ontmoetingen duidelijk werd dat aanwezigheid in Brussel loont. Heel veel van wat er in Brussel gebeurt, wat relevant is voor regio's en steden, bereikt ons onvoldoende of niet.
- Tijdens de EWRC is ook vrijblijvend gesproken met de coördinator van het **Huis van de Nederlandse Provincies** (HNP) of we gebruik zouden kunnen maken van een werkplek op het HNP door een

kwartiermaker vanuit de Stedendriehoek, zodat we de tijd kunnen nemen om samen met de andere regio's tot een structurele invulling te komen. Het HNP staat hier positief tegenover. Kortom, mochten we dit willen als regio, dan kunnen we een formele aanvraag indienen en hierin ook de andere regio's meenemen.

De resultaten en aanbevelingen van het onderzoek, dat is uitgevoerd door Erik Stok (voormalig adviseur Lobby en internationaal regio Twente), liggen nu voor voor een eerste bespreking in het algemeen bestuur.

2. Toelichting

Historie

In de periode 2014-2019 was Regio Stedendriehoek (toen nog Cleantech Regio) met een fulltime lobbyist vertegenwoordigd in Brussel. Samen met de lobbyisten van de regio's Arnhem-Nijmegen, FoodValley en Twente (de 3 steden) ontstond een informeel 'bureau Brussel'. Er werd nauw samengewerkt met de lobbyisten van Gelderland en Overijssel die in het Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) werkten. We organiseerden gezamenlijke werkbezoeken, waren de ingang voor bestuurders en ambtenaren in Brussel, trokken samen op tijdens de EWRC (organiseerden bijvoorbeeld gezamenlijk met andere Europese regio's workshops op thema's die voor onze regio's relevant waren, bijvoorbeeld mobiliteit (kernthema Arnhem Nijmegen) en circulaire economie (kernthema Cleantech) en wisselden kennis en informatie met elkaar uit (de ene regio was lid van het ene Europese netwerk en een ander weer van een andere). Aanwezigheid in Brussel zorgde daarnaast voor het makkelijk in contact komen met relevante Europese regio's om samen aanvragen voor Europese fondsen te doen. Tijdens de coronapandemie is de aanwezigheid in Brussel voor meerdere regio's op een laag pitje komen te staan. Een aantal is er vertrokken, waaronder Regio Stedendriehoek. Het appartement en de werkplek zijn van de hand gedaan, lidmaatschap van de netwerken is opgezegd. Op dit moment zijn vanuit Oost-Nederland alleen Arnhem-Nijmegen (nu Groene Metropoolregio) en Regio Twente (namens de steden Almelo, Enschede en Hengelo) met een eigen werkplek vertegenwoordigd in Brussel.

Voorstel kwartiermaker Bureau Brussel

Op basis van het advies wordt voorgesteld om vanaf 1 januari 2026 een kwartiermaker in Brussel te stationeren die voortvarend aan de slag gaat aan de hand van de twee thema's North Sea-Baltic Corridor (NSBC) en 'Safe Society & Smart Development', in samenwerking met Techland. Uit de gesprekken die bestuurlijk verbinder Jan Markink eerder al heeft gevoerd met bestuurders van die regio's kwam dit ook naar voren als belangrijke thema's. De NSBC, omdat deze transportas aan belang toeneemt in Europees perspectief en Techland als samenwerkingsverband tussen Oost-Nederland en de Duitse grensregio's, waar we als Stedendriehoek lid van zijn.

We gebruiken 2026 om na te denken over een structurele invulling die de vier regio's gezamenlijk dragen. Daarbij willen we vragen beantwoorden als:

- Willen we meerdere personen in Brussel hebben die portefeuilles verdelen en voor de vier regio's werken?
- Is het handiger om de regionale pet te behouden en voor vier verschillende personen te gaan?
- Welke scherpte kunnen we meegeven in de opdracht?
- Hoe gaan we om met de inzet van Twente die al in Brussel zit?
- Is het HNP de juiste plek of ontstaan er andere mogelijkheden?

In de loop van 2026 kunnen we dan gaan werven voor een structurele bezetting (na goedkeuring Begroting 2027). De komende tijd wordt gewerkt aan een definitief voorstel en worden de gesprekken met de drie andere regio's voortgezet, vinden gesprekken met de gemeentesecretarissen plaats en ook met de partners van de Economic Board, waar ook inzet van wordt verwacht. Een definitief voorstel wordt voorgelegd in het AB van 17 december 2025.

Randvoorwaarden 'Bureau Brussel'

Aanwezigheid in Brussel gaat verder dan het stationeren van een lobbyist in Brussel. Het vraagt om het vooraf invullen van een tweetal randvoorwaarden:

- **Focus:** zoals in het advies duidelijk wordt gesteld: kies voor maximaal 2 onderwerpen om op te lopen en doe dat goed. Maak naam, creëer successen. In de slipstream kunnen andere kansrijke mogelijkheden meegenomen worden, maar schiet niet vooraf al met een schot hagel. Kortom, zorg dat er concrete lobbypunten meegeven worden 'in het mandje' van de lobbyist.
- **Gemeentelijke inzet:** de lobbyist en de regionale organisatie zijn intermediairs. Ze lopen voor waar de gemeenten en andere relevante partners in de regio belang bij hebben, urgentie voelen en stappen op willen/moeten zetten. Dat betekent dat gemeentelijke inzet geregeld moet zijn. Als we besluiten de lobby te richten op bijvoorbeeld de NSBC of het innovatiecluster rondom veiligheid en digitalisering of datagedreven gebiedsontwikkeling, dan vraagt dat capaciteitsinzet binnen de gemeenten en aangesloten partners, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

3. Financiële aspecten

In de begroting zijn geen middelen opgenomen voor een lobbyist, een werkplek in Brussel, benodigde reis- en verblijfkosten, lidmaatschapsgeld voor Europese netwerken etc.. We verwachten in 2025 een overschot op de begroting (tussentijdse financiële rapportage). Deze middelen zouden in 2026 ingezet kunnen worden voor het kwartier maken. Gelijktijdig wordt aan voorstellen voor een structurele inzet (samen met de andere regio's) gewerkt. Dit wordt meegenomen in de begroting 2027.

In het algemeen bestuur van 17 december zal het definitieve voorstel worden gedaan om (een deel van) het overschot van 2025 hiervoor in te zetten.

4. Risico's

Zie het onderdeel over randvoorwaarden.

5. Communicatietraject

Het bespreken van het voornemen en de implicaties ervan wordt in de reguliere kanalen besproken, waaronder het Strategisch Team en het GSO, het lobbyteam, de werkgroepen rondom de economische propositie en mobiliteit, de programmamanagers van het regiobureau. Na een positief besluit van het AB op 17 december wordt vanaf januari 2026 gewerkt aan een communicatieplan.